

Geçmiş bilen öwünmek

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Geçmiş bilen öwünmek GEÇMİŞ BILEN ÖWÜNMEK

Geşmişini bilmek gowy zat, emma zol geçmişden söz açyp, taryhyň gatynda galan ýeňişler bilen öwünmek bir meselä ýşarat edýär. Olam şu günüki günüň şowsuzlygy we nalajedeýinligidir.

Adamlar şu günüki başdan geçirýän şowsuzlyklaryny yüzlerce ýyl öñ gazanylan ýeňişler bilen bassyr-bussyr etmäge, ýüreginiň törüne ornan biçäreligine we kemsinme duýgularyna teselli bermäge synanyşýarlar.

Töweregiňizde «men osmanly neslidirin, biz ýedi yklymda at dabradan milletdiris» diýip ýeri bolsa-bolmasa paşyrdap ýörenlere siňe syn ediň, hiç biriniň ibaly sowady-da ýokdur, şol sanda elinden gelýän käri-de ýokdur.

Bardy-geldi bir ýerde işleýänem bolsa, yzda süýrenip ýören dereksiziň biridir we gazanýan puly aýdan-aýa ýetýän däldir.

Göwnüniň isleýän durmuşyna ýetip, göwnüniň isleýän puluny gazanyp, göwnüniň isleýän maddy we ruhy elpe-şelpeligine ýetip bilmedik adamlar hökmany suratda nämedir bir zatdan dalda gözlemek mätäçligini duýýarlar: bir topary arak-şeraba köňül berip tesellini çüýşeden tapýar, ýene bir bölegi bolsa geçmiše ýapyşýar.

Meselem, tok, suw, gaz aýma-aý töläp bilmeýän biri «Aýasofýa metjit boldy» diýip begenýär we özüne göwünlik berýär. Ýene biri birnäçe aýlap ißsiz-güýcsüz aýlanyp ýoren halyna «Germaniýa bize görübilemezçilik edýär» diýip, asmanda gaýmalap

ýör. Ýene biri «bizden gaz tapyldy» diýip güpüleýär. «Aýasofýa metjit boldy» diýip begenýän dindar raýatyň Kýolnda, Gamburgda, Berlinde minaraly uly-uly metjitleriň açylandygynadan, baýram günlerinde Londonyň we Parižiň köçeleriniň namaza durýan muslimanlardan dolup-daşýandygynadan habary-da ýok, bolaýanda-da piňine däl.

Germaniýada türklerden yüzlerce halk deputaty, şäher sowetiniň başlygy, polisiýa bölümünüň müdiri, prokuror, hatda ministr bolanlar bar.

Kitaplary bestseller bolan, nemes teleýaýlymlarynda öñ hatarda çykyş edýän yüzlerce türk sungat we döredijilik işgäri bar, onlarça türk wäşi artisti zallary dolduryp duran müňlerçe nemesi gyzyl-gyran edip bilýär.

Germaniýanyň meşhur wäşi artisti Kaýa Ýanar

50-60 ýyl öñ Anadolynyň bagryndan gopup gelen adamlaryň çagalary bu ýurtta epopeýa yazdylar.

Türk işçisiniň çagasynyň ýazan kitabyny millionlarça nemesiň okamagy, halanmagy ýada türk är-aýal alymynyň Germaniýada asyryň mergisi koronawirusa garşı waksinany oýlap tapmagy, ylmyň we tehnologiýanyň ýetjek derejesine ýeten ýurdunda, dogrusyny aýtsak, tereçä tere satýar. Ine, buýsanjak bolsaň, şulara buýsanmaly. Emma Türkiýedäki millionlarça adam bular bilen gyzyklanmaýar diýen ýaly.

Aý onsoňam näme, olaryň gaýgysy öz ildeşleriniň gazanan üstünligi däl, gaýtam tersine, öz biçäreliliklerine we şowsuzlyklaryna dalda gözlemek.

Hakyky musliman Aýasofýanyň gaýtadan metjit bolanyna däl-de,

ilki Günbataryň paýtagtlarynda we uly şäherlerinde nıräne garasaň minaraly uly-uly metjitleriň peýda bolanyna buýsanmaly.

Hakyky türk öz ildeşleriniň Ýewropada ýazyjy, şahyr, sungat işgäri, syýasatçy, sportsmen, alym derejesine ýetip uly üstünlikleri gazanýandygyna begenmeli, ýüzlerçe ýyl öñki taryhyň gatynda galan ýeňișler bilen özünü güýmemeli däl. Yslam dünýäsinde hiç kim Ýewropada üstünlik üstüne üstünlik gazanýan musulmanlara gaňrylybam seredeýin diýenok.

Birleşen Korolliygyň premýer-ministri Rişi Sunak we Şotlandiyanyň premýer-ministri Hamza Ýusuf
Ýeri bolýa, Birleşen Korolliygyň premýer-ministrligine saýlanan Rişi Sunagyň asly hindi bolandygy üçin hiç kimi gyzyklandyrmadı diýeli. A pákistanly musulmanyň Şotlandiyanyň premýer-ministrligine saýlanmagyna näme diýjek? Ya-da Günbatar medeniýetiniň paýtagty hasaplanýan Londonyň şäher sowetiniň başlygy bolup oturan asly pákistanly Sadyk Hana näme diýersiňiz?

Üstünlikler babatda begenjegiňiz çyn bolsa, gelin, ötüp giden ata-babalarymyzyň ýüzlerçe ýyl öñki ýeňișlerini dilimize çolamagyň deregne, aramyzdan çykan adamlaryň şumatky amala aşyran adatdan daşary üstünlikleri bilen öwüneliň, munuň bilenem çäklenmäliň, bizem edýän işimizde üstünlik gazankak, adamzada peýda getirjek işleri etjek we önümleri öndürjek bolup jan edeliň, kelle agyrdalyň.

Sadyk Han

Musulman şahsyétleriň Günbatarda amala aşyrýan adatdan daşary işleri, ylmyň we tehnologiyanyň jylawynyň hiç kimsäň, aýratynam Günbataryň elinde däldigini görkezýär. Gelin, onda bizem bolar-bolmaz warsakylardan daşlaşyp, akyl-paýhasyň we ylym-bilimiň ýoluna gireliň, şeýdip ýasaýan ýurdumyzy Günbatar ýaly parahatçylygyň we bol-elinligiň mekanyna öwreliň.

Diňe şeýdenimizde, adamlarymyz deňizlerde gark bolup ölme howpuny görüp-bilip duranam bolsa ýer ýüzündäki jennete (Ýewropa) ýetjek bolup ýollara rowana bolmaz.

Elbetde, her bir halk öz geçmişini, ata-babalarynyň taryhdaky üstünliklerini bilse gowy, ýöne muny öz ýerinde we wagtynda agzasaň has gowumyka diýýärin. Emma bulary şumatky problemalarymyzy bassyr-bussyr üçin dilden düşürmän, gündelik dert-aladalarynyzy ýeňletmek üçin agzaýan bolsaňyz, onda siziň özüňizde düýpli meseläniň barlygydyr.

Häzir «Biz osmanly neslidiris» diýip pakgaryp ýa-da «Aýasofýa metjit boldy» diýip begenip ýörenler ýasama-boş begenç duýgusyny başdan geçirýändiklerini gowy bilýär.

Adam başgalary aldasa-da, özünü aldap bilmeýär. Aýratynam, kellesini ýassyga goýanda özi bilen, wyždany bilen ikiçäk galanda.

Germaniyada kitaplary bestseller bolan türk ýazyjysy Kübra Gümüşay

Bagtly bolmak, begenmek, işläp üstünlige ýetmegiň begenjini başdan geçirirmek isleseňiz näme etmelidigi belli: işlemeli, bir zatlary öndürmeli başarmaly.

Bir işiň hötdesinden geleniňizde duýyan ynjalygyňzy, ruhy kanagatlanmaňzy, şatlygyňzy owadandan owadan sözler bilen aýdym edip aýtmagyň geregi-de ýok.

Gözüňizde uçganaklaýan şatlyk, dodaklaryňzdaky gülümsireme, sypatyňza siňen ynam hemme zady şonsuzam açyk-aýdyň görkezer.

Uzyn gepiň gysgasy: başyňza bir iş düşse taryhyň eteginden ýapyşjak bolup durmaň, yüzleşeniň we çözgüdini tapmaga synanşyň. Edil akyl-paýhasy we ylym-bilimi şamçyrag edinen adamlar ýaly. Çünki akyl-paýhasyň ýoly bırdır.

Esedulla OGUZ,
Türkiýeli türkmen žurnalisti.

Çarşenbe, 10.05.2023 ý. Publisistika